

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Купрієвич Вікторія Олександрівна

ORCID ID: 0000-0002-8196-8309

кандидат педагогічних наук, доцент,
науковий співробітник відділу професійно-практичної підготовки
Інститут професійної освіти НАПН України, Україна

Одним із пріоритетних напрямів державної політики загалом є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та впровадження інформаційних технологій, конкурентоздатних на ринку праці. Розв'язати ці складні завдання покликані професіонали, які володіють високим рівнем професійної компетентності, педагогічною культурою [1].

Сучасна будівельна галузь активно розвивається в напрямі впровадження енергоефективних технологій, що є необхідною умовою для зниження енергоспоживання, зменшення негативного впливу на довкілля та забезпечення сталого розвитку. У зв'язку з цим зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях, які володіють енергоефективною компетентністю та здатні впроваджувати сучасні технології енергозбереження в будівництві.

Формування такої компетентності в майбутніх будівельників потребує оновлення змісту професійної освіти, використання інноваційних методів навчання та створення відповідних організаційно-педагогічних умов. Важливими аспектами цього процесу є інтеграція енергоефективних технологій у навчальні програми, проведення практичних занять на сучасному обладнанні, співпраця з підприємствами будівельної галузі та розвиток екологічної свідомості майбутніх спеціалістів.

Успішність професійної діяльності кваліфікованих робітників визначається умінням трансформувати науково-технічні досягнення в конкретне виробництво, рівнем виробничої культури. Мета професійної (професійно-технічної) освіти – підготовка кваліфікованих робітників до праці в умовах стрімкого оновлення технологій і обладнання, формування в них високого рівня технологічної компетентності, мобільності, інформованості, здатності до системного професійного розвитку в умовах швидких трансформацій [2].

З огляду на це, керівники та педагогічні працівники закладів професійної освіти мають постійно підвищувати свій професійний рівень, удосконалювати педагогічну майстерність і опановувати сучасні методики, спрямовані на підготовку майбутніх кваліфікованих робітників до впровадження інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності [3].

Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти залежить від низки організаційно-педагогічних умов, серед яких можна виділити такі:

1. Організаційні умови.

✓ Розробка та впровадження освітніх програм з урахуванням принципів енергоефективності та сталого розвитку.

✓ Оснащення навчальних закладів енергоефективними технологіями (системи розумного освітлення, термомодернізація будівель, альтернативні джерела енергії).

✓ Співпраця з роботодавцями та галузевими підприємствами, які застосовують енергоефективні технології.

✓ Залучення експертів та практиків до освітнього процесу.

✓ Мотиваційна підтримка здобувачів освіти через конкурси, гранти, проектну діяльність.

2. Педагогічні умови.

✓ Інтеграція енергоефективності в професійні дисципліни (будівництво, електротехніка, машинобудування тощо).

✓ Використання активних методів навчання (проектне навчання, кейс-методи, STEM-підходи).

✓ Формування практичних навичок через лабораторні роботи та тренінги.

✓ Розвиток екологічної свідомості та відповідальності майбутніх робітників.

✓ Підвищення кваліфікації педагогів у сфері енергоефективних технологій.

Такі умови сприяють підготовці висококваліфікованих фахівців, які не лише володіють знаннями про енергоефективність, а й можуть ефективно застосовувати їх у своїй професійній діяльності.

Отже, енергоефективна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників – це динамічна комбінація знань, умінь, практичних навичок, досвіду, професійно важливих якостей та цінностей особистості, що

визначає її здатність успішно реалізовувати комплекс професійних завдань, пов'язаних із раціональним використанням енергетичних ресурсів та застосуванням енергоефективних виробничих технологій, екологічно безпечних для навколишнього середовища [4].

Формування енергоефективної компетентності майбутніх фахівців будівельної галузі є критично важливим у контексті повоєнного відновлення країни. Відбудова зруйнованої інфраструктури та житлового фонду має відбуватися з урахуванням сучасних стандартів енергоефективності, що дозволить не лише зменшити енергоспоживання, а й підвищити якість та довговічність будівель.

Для цього необхідно оновлювати освітні програми, впроваджувати практичне навчання на реальних об'єктах відбудови, а також розширювати співпрацю з міжнародними організаціями та будівельними компаніями, які мають досвід реалізації енергоефективних проєктів. Особливої уваги потребує підготовка спеціалістів, які зможуть застосовувати сучасні технології відновлюваної енергетики та екологічного будівництва.

Розвиток енергоефективної компетентності майбутніх будівельників сприятиме не лише швидкому та якісному відновленню зруйнованої інфраструктури, а й закладе основу для сталого розвитку країни, підвищення її енергетичної незалежності та зменшення негативного впливу на довкілля. Перспективами подальших розвідок у даному напрямку є дослідження вивчення ефективності інтеграції відновлювальних джерел енергії та екологічних технологій в освітній процес, а також аналіз світового досвіду енергоефективного будівництва та його адаптація до умов повоєнного відновлення країни.

Список використаних джерел:

1. Купрієвич В. О. Професійне самовдосконалення керівників професійно-технічних навчальних закладів: спецкурс для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівних та пед. кадрів проф. освіти. Київ. ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2017. 39 с.
2. Юденкова Олена. Методика впровадження інноваційних виробничих технологій у підготовку кваліфікованих робітників: електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО, 2022. 76 с.
3. Купрієвич В. О. Модель професійного самовдосконалення керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в процесі підвищення кваліфікації. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*. Київ. 2018. Вип. 15. С. 41-47. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716556/>

4. Методичні рекомендації щодо організації проектного навчання для формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти / Н. В. Стьопіна, О. В. Глущенко, Н. В. Кулалаєва, В. П. Школяр; за наук. ред. Н. В. Кулалаєвої. Запоріжжя: Просвіта, 2018. 71 с.
5. Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритої освіти: освітня практика: метод. реком. / авт.кол.: Л.М. Петренко, Л.Ю. Султанова, П.С. Олешко, В.О. Купрієвич та ін. / за наук. ред. Л.М. Петренко. Луцьк: Волиньполіграф, 2021. 92 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725123/>